

Handläggare: Liselotte van den Tempel
Tfn: 08-508 09 245

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Återvinningsstationer under gatan och i nybyggda hus - svar på skrivelse från Anders Broberg (kd)

Förslag till beslut

Skrivelsen anses besvarad med detta tjänsteutlåtande

Ylva Tengblad
Stadsdelsdirektör

Lars B Strand
Vik avdelningschef

Sammanfattning

Mot bakgrund av att återvinningsstationerna på Norrmalm ofta är nedskräpade föreslår Anders Broberg (kd) att dessa både kan gömmas under gatan och förläggas inomhus vid nybyggnationer och större ombyggnader. Förebild skulle vara ett försök som Stockholms Hamn infört med avfall i containrar under mark. I det nya området Hammarby Sjöstad kombineras ett system med dels nedgrävda containrar för matavfall och brännbart avfall, vilka töms med en mobil sopsug och dels behållare för olika avfallsslag i särskilda källsorteringsrum i varje kvarter. Förvaltningen har inlett ett samarbete med alla berörda parter vad gäller återvinningsstationerna på Norrmalm för att förbättra skötseln av dessa. Förvaltningen har också bidragit till att sprida kunskap om möjligheterna till fastighetsnära källsortering inom ramen för projektet Grönskande levande gårdar och närsamhällen. För att underlätta för fastighetsnära källsortering krävs enligt förvaltningen ekonomiska incitament för fastighetsägaren. Vidare är en helhetssyn på avfallsfrågan nödvändig med långsiktiga och varaktiga riktlinjer för att ett förtroende för systemet ska kunna upprätthållas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsmiljö och planering.

Bakgrund

Från ledamoten Anders Broberg (kd) har inkommit en skrivelse med förslag att förlägga återvinningsstationer under gatunivå samt att vid nybyggnation och större ombyggnader placera dessa inomhus. Dessa skulle då också bemannas med funktionen att både hålla stationen under uppsikt och att vägleda dem som kastar sitt avfall.

Samma skrivelse har också tillsänts kommunstyrelsen och yttrande ges även av bl a renhållningsförvaltningen, gatu- och fastighetskontoret samt stadsbyggnadskontoret.

Bakgrunden till skrivelsen är att det ofta är skräpigt runt återvinningsstationerna på gator och trottoarer och att producenternas materialbolag inte tagit tillräckligt stort ansvar att sköta dessa.

Broberg (kd) vill att stadsdelsnämnden undersöker möjligheterna att ta bort de nuvarande återvinningsstationerna enligt de bägge förslagen ovan fram till dess den fastighetsnära källsorteringen är väl utbyggd.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har fått många klagomål på nedskräpning och har för att minimera denna arrangerat träffar med de ansvariga och övriga berörda för att komma till rätta med problemen.

Problem med nedskräpning

Orsaken till nedskräpningen kan vara att man ställer grovsopor vid återvinningsstationerna trots att det är förbjudet. Den som ertappas kan bestraffas med böter eller t o m fängelse. Återvinningsstationerna är bara avsedda för hushåll, men det förekommer ofta att näringsidkare använder sig av dessa, t ex restauranger för vilka det vare sig är dimensionerat eller finansierat. Vi har också konstaterat att återvinningsstationerna används mest under helger.

Vid det senaste mötet tidigare i höst kom vi överens om att alla klagomål ska inrapporteras till Förpackningsinsamlingens samordningsentreprenör Sita och att alla återvinningsstationer på Norrmalm (14 st) ska få en tillsyn av en idrottsförening som ingår i föreningen Pool 2000, som Förpackningsinsamlingen slutit avtal med om detta mot en särskild ersättning till föreningen. Detta avtal upphör dock vid årsskiftet. Sita har upprättat ett särskilt journalnummer till sin kundtjänst (tel 0200-88 03 11) .

De återvinningsstationer som är extra nedskräpade bevakas dessutom under en viss tid av en av Förpackningsinsamlingen anställd spanare. Då kommer en förbudsskylt upp.

Förvaltningen har också framfört att de utsatta återvinningsstationerna ska städas oftare och i dag ska de städas varannan vardag. Vi har också erbjudit Förpackningsinsamlingen att sätta upp en särskild informationsskylt som beskriver vad som får slängas i behållarna. Enligt det förslag förvaltningen gett krävs inget bygglov.

I avtalet mellan staden och materialbolagen (september 1996) finns reglerat att Materialbolagen/Förpackningsinsamlingen ansvarar för renhållning, snöröjning vid återvinningsstationen samt att hålla behållarna rena från klotter och affischer o dyl. Om detta ej iakttages och rättelse inte sker inom 24 timmar äger staden rätt att vidta rättelse på materialbolagets bekostnad. Samordningsansvar med materialbolaget har renhållningsförvaltningen mot tidigare gatu- och fastighetsförvaltningen. Renhållningsförvaltningen ska också kontrollera att städning utförs. Förvaltningen har hittills inte krävt ersättning från materialbolagen (Förpackningsinsamlingen) för städning som inte utförts inom 24-timmarsperioden. Kostnader för extra städning kring återvinningsstationerna, vilken utförts av entreprenören har i stället vid flera tillfällen lagts på förvaltningen. Detta ska i fortsättningen undvikas.

Sedan årsskiftet ansvarar stadsdelsnämnden för bygglov för återvinningsstationerna.

Återvinningsstationen på Strandvägen

När det gäller återvinningsstationen på Strandvägen anlagd genom Stockholms Hamns försorg har förvaltningen tagit del av Renhållningsförvaltningens och gatu- och fastighetskontorets synpunkter. Denna återvinningsstation betjänar skärgårdsbåtarna och består av containrar under mark, i vilka samlas i olika fraktioner såväl förpackningar som matavfall från nedkast ovan mark, vilka liknar vanliga skräpkorgar. Med hissanordningar töms containrarna när dessa är fulla. Se bild sista sidan.

Såväl gatu- och fastighetskontoret som renhållningsförvaltningen anser att Strandvägsmodellen blir för kostsam för en temporär lösning men också att den vänder sig till en särskild kategori näringsidkare. Principiellt är ingen emot en undermarklösning men att det är en fråga som bör behandlas av producenterna och deras materialbolag, eftersom ansvaret inte ligger hos kommunen för insamling av avfall som faller under producentansvaret.

Förvaltningen anser att en liknande konstruktion som den på Strandvägen skulle kunna vara lämplig vid Hötorget för matavfall och emballage (kartong och wellpapp). Här finns det miljövinster att inhämta, då man på så sätt inte dagligen behöver köra in med sopbilar på torget. Däremot anser förvaltningen att detta system är lösningen för nuvarande återvinningsstationer. Anledningen är att det krävs stort utrymme för att gräva ner containrar och det är för trångt för detta på Norrmalms gator. Därutöver behövs flera hissanordningar för att lyfta upp containrarna vid tömning. Hänsyn måste också tas till ledningar under mark.

Andra lösningar

Några fastigheter i staden har hämtning från gatan med s k mobil sopsug, t ex på Rehmsgatan på Norrmalm, men då gäller det enbart hushållsavfall. Förvaltningen ville pröva att utveckla detta system till att även gälla källsortering. I Atlasområdet inleddes ett samarbete med fastighetsägare och Avfallsteknik samt fastighetsägareföreningen, som sökte finansiellt stöd för detta. Bidrag beviljades dock inte. Alla fraktioner är dock inte lämpliga för mobil sopsug t ex glas och tidningar.

I Hammarby Sjöstad har denna teknik realiserats genom ett samarbete mellan renhållningsförvaltningen och Avfallsteknik. Här tar den mobila sopsugen hand om organiskt avfall, brännbart avfall samt tidningar. Det har besannats att tidningsfraktionen är olämplig för detta system. En annan erfarenhet man dragit är att man borde haft centrala uppsamlingscontainrar (fortfarande under mark) i stället för nedgrävda containrar på varje gård för att få ned antalet transporter inom bostadsområdet.

Fastighetsnära källsortering

Renhållningsnämnden har av kommunstyrelsen i uppdrag att under 2003 prioritera arbetet med att inleda en övergång till fastighetsnära källsortering i samverkan med fastighetsägare och stadsdelsnämnderna. Stadsdelsförvaltningarna har också varit representerade i den arbetsgrupp som letts av renhållningsförvaltningen under år 2002. Då har bl a framförts vikten av planering för källsortering vid nybyggen och ombyggnader alltifrån kök till avfallsrum samt vikten av service, information och ekonomiska incitament i form av differentierade taxor för sorterat och osorterat avfall.

Förvaltningen anser slutligen att för att påskynda utvecklingen mot en ökad fastighetsnära källsortering på kvartersmark måste det finnas tydliga ekonomiska incitament för fastighetsägare utöver en högre servicenivå för hushåll och verksamheter. Med detta avser förvaltningen att avfallstaxan ska vara differentierad på så sätt att renhållningsavgiften stimulerar till återanvändning och återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering. Slutligen krävs, anser förvaltningen, en helhetssyn på avfallsfrågan med långsiktiga och varaktiga riktlinjer för att ett förtroende för systemet ska kunna upprätthållas och fastighetsägare vara motiverade att göra erforderliga investeringar för fastighetsnära källsortering.

Återvinningsstation, Strandvägen, Stockholms Hamn AB
Hiss och nedkast

